

Vragen en antwoorden webinar 13 december 2022

'Participatie- en netwerktraject inburgering'

Inhoud

1. Beleids- en regelgevend kader	2
Verplichte inburgering.....	2
Rechthebbenden inburgering.....	2
Traject van 40 uur.....	3
Rol van het lokaal bestuur.....	3
Vrijstelling voor werkenden	4
2. Trajectbegeleiding bij het participatie- en netwerktraject	4
Tools	4
Intake.....	4
Begeleiding	4
Bewijs van deelname.....	5
Digitaal platform.....	7
Nederlandstalige context	7
Oefenkansen Nederlands	7
Contactpersoon	8
3. Opstart van regionale organisatienetwerken.....	8
4. Werken aan de aanbodzijde door de agentschappen integratie en inburgering	10

1. Beleids- en regelgevend kader

Verplichte inburgering

- *Zijn tijdelijk ontheemden van Oekraïne rechthebbend of verplichte inburgeraars?*

Oekraïners met het statuut van tijdelijk beschermde zijn rechthebbende inburgeraars. Door de grote toestroom van Oekraïense vluchtelingen organiseren de Agentschappen Integratie en Inburgering sinds maart 2022 ook voortrajecten inburgering. Deze voortrajecten bestaan uit individuele begeleiding bij hulpvragen, een korte infosessie 'Welkom in Vlaanderen' en begeleiding in het kader van NT2. De voortrajecten worden buiten het reguliere inburgeringstraject georganiseerd en bevatten dus niet het inburgeringscontract, -attest,... Ook het participatie- en netwerktraject (4de pijler inburgering) maakt er dus geen deel van uit.

- *Zijn tijdelijk ontheemden van Oekraïne verplicht om het participatie- en netwerktraject te volgen*

Zoals vermeld in de vorige vraag zijn Oekraïense vluchtelingen niet verplicht tot het volgen van een inburgeringstraject. Ze kunnen hier wel voor kiezen als rechthebbend inburgeraar. In dit laatste geval is het participatie- en netwerktraject een optioneel onderdeel van hun traject. Ze hebben dus zelf de keuze dit al dan niet in hun traject op te nemen.

In de vorige vraag wordt ook vermeld dat momenteel voortrajecten inburgering georganiseerd worden voor Oekraïense vluchtelingen om de verhoogde toestroom op te vangen. Hier maakt het participatie- en netwerktraject geen deel van uit.

- *Welke gezinsherenigers zijn verplicht?*

De precieze regels rond de doelgroepbepaling van inburgering zijn complex. Voorbeelden van verplichte gezinsherenigers zijn niet-EU+-gezinsmigranten, niet-EU+-ouders van minderjarige EU+-onderdanen,...

Meer informatie hierover vind je op <https://www.agii.be/thema/vreemdelingenrecht-internationaal-privaatrecht/doelgroep-inburgering/wie-mag-of-moet-inburgeren> en in de [brochure](#) over de doelgroep.

Je kan met vragen ook steeds terecht bij de Dienst Vreemdelingrecht en Internationaal Familierecht van het Agentschap Integratie en Inburgering: <https://www.agii.be/thema/vreemdelingenrecht-internationaal-privaatrecht/juridisch-advies/juridische-helpdesk-agentschap-integratie-en-inburgering>.

Rechthebbenden inburgering

- *Wanneer een rechthebbende kiest om optioneel ook het participatie- en netwerktraject toe te voegen, is hij/zij dan verplicht om dat te voltooien?*

Als een rechthebbende ervoor kiest het participatie- en netwerktraject te volgen, zal dat in zijn inburgeringscontract opgenomen worden als onderdeel van zijn inburgeringstraject. Het zal dan meetellen als onderdeel om het inburgeringsattest te kunnen behalen. Voor het attest moet het dus effectief voltooid worden. Als de rechthebbende zich tijdens het inburgeringstraject nog

bedenkt, kan dat. Als hij dan alsnog zijn inburgeringsattest wil behalen, moet het inburgeringscontract echter gewijzigd worden. Het is dus wenselijk zoveel mogelijk bij de oorspronkelijke keuze en afspraken te blijven.

Traject van 40 uur

- *Binnen welke termijn moet de 40 uur gepresteerd worden?*

De 40 uren moeten binnen de termijn van het inburgeringscontract gepresteerd worden. Die wordt bij het begin van het traject met de inburgeraar afgesproken en zal in de meeste gevallen geënt zijn op de duur van het NT2-traject. Dat is immers het langste onderdeel van het inburgeringstraject.

- *Is de spreiding van het traject in tijd volledig naar keuze van de inburgeraar? Koppelen aan de modules NT2 lijkt aangewezen.*

De inburgeraar is inderdaad vrij in de spreiding van zijn participatie- en netwerktraject. Cf. de vorige vraag is de enige vereiste dat de 40 uren binnen de termijn van het inburgeringscontract gepresteerd worden. Die wordt bij het begin van het traject met de inburgeraar afgesproken en zal in de meeste gevallen geënt zijn op de duur van het NT2-traject. Dat is immers het langste onderdeel van het inburgeringstraject.

- *Kunnen inburgeraars ook een netwerktraject volbrengen (40u) dat ver weg ligt van hun woonplaats?*

Er zijn geen vereisten rond de locatie van het participatie- en netwerktraject. Het staat de inburgeraar vrij een participatie- en netwerktraject te volbrengen dat ver van zijn woonplaats ligt. De initiatieven moeten wel altijd voldoen aan de twee inhoudelijke voorwaarden: leiden tot sociale participatie en plaatsvinden in een Nederlandstalige context.

Rol van het lokaal bestuur

- *Hoe zien jullie de regiefunctie van het lokale bestuur, staan hier middelen (subsidies) tegenover? Is er sprake van een regierol door de lokale besturen. Of zijn de besturen een actor die vooral zorgt voor lokaal aanbod? Wat wordt verstaan onder ontsluiten van het aanbod?*

Bij het participatie- en netwerktraject zijn verschillende actoren betrokken. Zij hebben een gedeelde opdracht. De inburgeraar is in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor het vinden van één of meer geschikte initiatieven voor zijn participatie- en netwerktraject. Voor ondersteuning hierbij kan hij terecht bij zijn trajectbegeleider van het Agentschap Integratie en Inburgering. Die voert ook de controle op de voltooiing van het traject. De regierol voor lokale besturen wordt ingevuld als het ontsluiten en ter beschikking stellen van lokaal aanbod naar de inburgeraar in functie van het participatie- en netwerktraject. Die opdracht sluit aan bij de regierol van lokale besturen over het lokaal integratiebeleid. Om de lokale besturen daarin te ondersteunen worden tijdelijk subsidies voorzien.

Vrijstelling voor werkenden

- *Wat zijn de criteria om als werkende vrijgesteld te worden van deelname aan het participatie- en inburgeringstraject*

Werken in functie van een vrijstelling voor het participatie- en netwerktraject wordt ingevuld als het op een legale manier minstens halftijds tewerkgesteld zijn als werknemer, zelfstandige of ambtenaar. De inburgeraar moet bewijzen dat hij werkt als werknemer via arbeidscontract(en) van minstens drie maanden aansluitend, bewijzen dat hij als zelfstandige werkt of bewijzen dat hij werkt als ambtenaar via het benoemingsbesluit.

2. Trajectbegeleiding bij het participatie- en netwerktraject

Tools

- *Zijn de communicatietools verkrijgbaar?*

De instrumenten voor de trajectbegeleiders zijn interne documenten, ter ondersteuning van hun opdracht.

De flyer om het participatie- en netwerktraject voor te stellen aan inburgeraars kan opgevraagd worden. Ook het bewijs van deelname kan opgevraagd worden.

Intake

- *Worden al de 4 pijlers uitgelegd in een intake gesprek. Is dat niet wat veel voor één intakegesprek?*

Het inburgeringstraject (de voorwaarden en voordelen ervan) en de pijlers worden toegelicht tijdens een 1e gesprek, het aanmeldingsgesprek. Bij een intakegesprek gaat de trajectbegeleider dieper in op hoe het inburgeringstraject vorm krijgt volgens de context en situatie van de inburgeraar. Daar wordt een traject op maat voorgesteld en opgemaakt. Een intakegesprek kan op 1 moment doorgaan of gespreid worden in meerdere gesprekken, naargelang het profiel van de inburgeraar.

Ook na de intake, tijdens de begeleiding van het inburgeringstraject wordt hier op teruggekomen. Op regelmatige basis gaat de trajectbegeleider in gesprek met de inburgeraar over de voortgang van het traject en de te behalen doelstellingen.

Begeleiding

- *Een warme overdracht wordt enkel voorzien als het nodig is, wat wordt daarmee bedoeld?*

De trajectbegeleider maakt samen met de inburgeraar een inschatting of het wenselijk is dat hij de komst van de inburgeraar aankondigt bij het gekozen initiatief, via bv. een telefoontje. Voor sommige inburgeraars zal dit nodig zijn, anderen zullen aangeven dat zij de stap naar een initiatief

volledig zelfstandig zullen zetten. Het hangt dus af van hoe zelfredzaam de inburgeraar is in het ondernemen van de nodige acties om zijn doel te bereiken.

- *Hoe zit het met het begeleiden van de mensen van de prestatieplaatsen?*

Het is belangrijk dat de inburgeraars goed onthaald worden bij het participatie- en netwerkinitiatief en dat mensen er zich snel goed voelen. Wanneer de participatie- en netwerkinitiatieven hier vragen bij hebben of indien ze vorming wensen kan het lokaal bestuur hier vanuit zijn regierol op inspelen en bv. vragen doorspelen aan het Agentschap Integratie en Inburgering

- *Zijn er plannen vanuit het Agll om extra inspanningen te doen naar de doelgroep van rechthebbenden? Is er voor deze doelgroep een "experimenteel" aanbod mogelijk (bv. beperkt aantal uren, info rond bepaalde thema's, ...)? Door wijzigingen beleid wordt het immers steeds moeilijker om deze doelgroep te motiveren tot inburgering én tegelijk zien we deze groep lokaal enkel groeien..."*

Momenteel wordt het participatie- en netwerktraject voor rechthebbenden aangeboden zoals voor verplichte inburgeraars. Rechthebbende inburgeraars kunnen hier optioneel op intekenen. Deze pijler is een meerwaarde in het inburgeringstraject inzake de sociale redzaamheid voor de inburgeraar.

Bij het voorstellen van de pijler en het zoeken van aanbod (door de inburgeraar) wordt getracht een aanbod te vinden dat nauw aansluit bij de interesses, noden en doelen van de inburgeraar.

Bewijs van deelname

- *Wat zal er precies gecontroleerd worden? Dat er minimaal 40 uren gepresteerd zijn? Of welke eventuele 'criteria' ter controle zullen worden opgenomen in het sjabloon?*

Het bewijs van deelname gaat na hoeveel uren de inburgeraar gepresteerd heeft binnen het participatie- en netwerktraject. Dit kan 40u zijn binnen eenzelfde aanbod of verspreid over meerdere aanbodvormen (wat zich uit in meerdere bewijzen). Op die manier kan zowel de inburgeraar als de trajectbegeleider het overzicht van de gepresteerde uren behouden.

De toelichting van de criteria 'Nederlandstalige context' en 'participatie op sociaal vlak' gebeurt voor het vinden van een aanbod, zodat het dit hierop afgestemd is. De trajectbegeleider kan mee bekijken of bepaald aanbod aan de criteria voldoet.

- *Wie is de contactpersoon die het bewijs van deelname moet invullen? vb. buddy, contactpersoon van vereniging?"*

Dit kan de persoon zijn die het dichtst bij het inburgeraar staat tijdens het uitvoeren van de activiteiten binnen het participatie- en netwerktraject. Een organisatie kan zelf bepalen wie de contactpersoon is.

- *Wordt het bewijs van deelname gecontroleerd door de trajectbegeleider of het lokaal bestuur. Hoe weten we zeker dat de inburgeraar 40 uur gevolgd heeft. Hoe weten dat hier integer mee omgegaan wordt?*

De trajectbegeleider gaat via het bewijs van deelname na of de nodige uren binnen het participatie- en netwerktraject gevolgd zijn. Bij twijfel kan deze contact opnemen met de contactpersoon op het bewijs van deelname.

- *Als inburgerraars verschillende types mogen combineren, hoeveel deelattesten moeten ze dan gebruiken? Het attest lijkt geen ideaal formaat. Is er voldoende ruimte om dit in te vullen?*

Per aanbodtype bij dezelfde organisatie of bij dezelfde contactpersoon kunnen de uren van de gepresteerde activiteiten samengeteld worden. Wanneer de inburgeraar activiteiten presteert bij een ander aanbodtype/andere contactpersoon wordt een nieuw bewijs van deelname opgemaakt.

- *Wat als het aanbod principieel weigert om een handtekening te plaatsen?*

Er wordt contact opgenomen met de aanbodverstrekker om na te gaan wat de motivering is voor het niet ondertekenen van het bewijs van deelname.

- *Op het einde van het inburgeringstraject zal nagegaan worden of voldaan is aan de doelstellingen. Wanneer een verplichte inburgeraar deze 40u niet behaald heeft, zal het traject verlengd worden. Vervolgens zal er gesanctioneerd worden. Bedoelen jullie een boete? Hoeveel zal deze bedragen?*

Bij ondertekening van het inburgeringscontract wordt de termijn vastgelegd waarbinnen de inburgeraar de doelstellingen van het participatie- en netwerktraject moet behalen. Als op het einde van deze termijn de doelen niet behaald werden kan de verplichte inburgeraar inderdaad een sanctie opgelegd worden. Dit zal echter alleen maar het geval zijn als uit de opvolging van de trajectbegeleider blijkt dat de inburgeraar geen of onvoldoende inspanning geleverd heeft om de doelen te behalen binnen de voorziene termijn. Ligt de oorzaak van het niet behalen van de doelstelling buiten de wil van de inburgeraar zal de termijn verlengd worden. Hoe dan ook moet de verplichte inburgeraar de doelstellingen van het participatie- en netwerktraject behalen, ook na een eventuele sanctie.

Als een sanctie opgelegd wordt zal dit inderdaad over een boete gaan. De hoogte hiervan werd decretaal vastgelegd in boetecategorieën.

Digitaal platform

- *Het is goed dat er een digitaal platform is, maar wat met inburgeraars die weinig toegang hebben tot de digitale wereld, hoe worden zij ondersteund?*

De trajectbegeleiders van de Agentschappen Integratie en Inburgering kunnen de tool introduceren bij de digitaal minder vaardige inburgeraars. Andere begeleiders (en medewerkers van de lokale besturen) kunnen de tool ook gebruiken om samen met de inburgeraar passend aanbod te zoeken.

- *Hoe worden de lokale besturen betrokken bij de opmaak van het digitaal platform, hoe worden zij geïnformeerd?*

Lokale besturen worden in het ontwikkelproces betrokken op verschillende momenten. Op de inspiratiedag van 26 januari 2023 georganiseerd door het HIVA werden twee sessies georganiseerd waar input vanuit lokale besturen verzameld werd. Daarnaast wordt een gebruikersgroep van (grote en kleine) lokale besturen samengesteld. Die gebruikersgroep zal geconsulteerd worden om zaken af te toetsen en om deel te nemen aan gebruikerstesten.

De website van het Agentschap Integratie en Inburgering is de uitvalsbasis voor informatie over alle ondersteuning richting lokale besturen, en zal wanneer nodig een update krijgen, ook rond de status van het aanbodplatform.

- *Zal het digitale aanbodplatform meertalig ingericht worden?*

Ja. Er worden nog keuzes gemaakt over in welke talen en aantal talen.

Nederlandstalige context

- *"Het is de bedoeling dat de activiteit een oefenkans Nederlands is." Dit is volgens het decreet toch niet zo bepaald?"*

Het is geen vereiste dat de inburgeraar een bepaald niveau Nederlands beheerst vooraleer hij het participatie- en netwerktraject kan starten. De inburgeraar kan op elk moment van zijn inburgeringstraject instappen. Het gebruik van het Nederlands wordt wel gestimuleerd. Het is de bedoeling het participatie- en netwerktraject als een oefenkans Nederlands te laten functioneren.

Oefenkansen Nederlands

- *Komen oefenkansen Nederlands zoals praattafels in aanmerking voor de 4de pijler?*

Een activiteit in het kader van het participatie- en netwerktraject moet plaatsvinden in een Nederlandstalige context en het moet participatie op sociaal vlak bevorderen, de inburgeraar moet de kans hebben zijn sociaal netwerk te verbreden door nieuwe mensen te ontmoeten die Nederlandstalig zijn of het vlot spreken en het niet meer aan het leren zijn.

Praattafels of andere oefenkansen die hieraan beantwoorden komen zeker in aanmerking als vierde pijler-activiteit. Zorgen dat er voldoende Nederlandstaligen aanwezig zijn is dus zeker een

aandachtspunt, want het doel van de vierde pijler is dat de nieuwkomer zijn sociaal netwerk kan verbreden met mensen buiten zijn directe leefomgeving.

Contactpersoon

- *Wie contacteren we binnen het Agentschap Integratie en Inburgering om concreet afspraken te maken?*

Alle afspraken met het Agentschap Integratie en Inburgering kunnen gemaakt worden via de vaste ondersteuners van de lokale besturen. Meer info: <https://www.integratie-inburgering.be/nl/wat-kunnen-we-voor-jou-doen/ondersteuning-voor-je-organisatie-of-lokaal-bestuur/participatie/participatietraject/vragen-over-het-participatie-en-netwerktraject>.

3. Opstart van regionale organisatienetwerken

- *Zijn er financiële middelen beschikbaar om lokaal een buddytraject te starten (bv. personeelssubsidie coach)?*

Binnen deze oproep zijn er geen middelen voor de opstart van een lokaal buddytraject, enkel voor het opstarten een regionaal organisatienetwerk.

In de loop van 2023 wordt een oproep uitgewerkt waarbinnen acties voor het ontsluiten van aanbod, geformuleerd door het netwerk, gefinancierd kunnen worden.

- *Het budget voor een netwerkcoach en een regiocoördinator per regio, die worden ook voorzien voor de 3 steden? Worden de middelen toegekend aan de agentschappen of aan de lokale besturen?"*

Ja, de 3 grootsteden vormen elk een regio. Elke regio kan een maximale subsidie van 322.000 euro aanvragen voor de opstart van het regionetwerk.

Enkel een lokaal bestuur of een samenwerkingsverband tussen lokale besturen kan een projectvoorstel indienen. Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, neemt VGC de rol van lokaal bestuur op. Voor de steden Gent en Antwerpen, kunnen de stedelijke agentschappen IN-Gent en Atlas indienen.

In de projectaanvraag moet de indiener aantonen dat hij het mandaat heeft om het netwerkleiderschap op te nemen.

- *Het budget voor acties, wordt dat bepaald pro rata het aantal inburgeraars?"*

De verdeelsleutel ligt nog niet vast, maar het aantal inburgeraars is een criterium dat wellicht mee zal spelen voor de verdeling van het budget over de verschillende regio's.

- **Op welke wijze worden de CVO's betrokken in de samenwerking: open oproep - per referentieregio's overlegplatform?**

De medewerkers die het netwerklederschap opnemen in de regio, zullen lokale besturen en organisaties informeren en enthousiasmeren om deel uit te maken van het netwerk. De CVO's krijgen op die manier de kans om te participeren aan het netwerk.

- **Het gaat over een Vlaanderenbreed aanbod, dus inburgeraars kunnen in een andere stad dan waar ze gedomicilieerd zijn een traject volgen. Hoe staat dit in verhouding met de lokale binding?**

Het gaat niet over een Vlaanderenbreed aanbod, maar over een Vlaanderenbrede uitrol van de 4de pijler. Het is de bedoeling dat de lokale besturen een divers aanbod aan participatie- en netwerktrajecten ontsluiten voor nieuwkomers die in hun stad/gemeente wonen. Het is echter de nieuwkomer zelf die een traject kiest dat aansluit bij zijn noden en interesses. Het kan gaan om een aanbod in de gemeente waar hij woont, maar hij kan evengoed kiezen voor een aanbod in een naburige stad of gemeente.

Via de regionale organisatienetwerken onderzoeken lokale besturen en organisaties op welke manier er een divers en kwaliteitsvol 4de pijler aanbod op maat van de diverse doelgroep nieuwkomers kan worden gerealiseerd.

- *Wanneer komt er duidelijkheid in de referentieregio's? Niet alle stakeholders werden betrokken bij de co-creatie. Hoe komt dat? Sommige regio's zijn al enthousiast aan de slag terwijl anderen nog van niets weten. Hoe wordt ondersteuning geboden?*

Voor de co-creatiesessie werd een 40-tal professionals uitgenodigd die de komende jaren Vlaams, regionaal of lokaal betrokken zullen zijn bij de 4de pijler inburgering. Het gaat om een brede waaier van actoren: mensen die nu al actief betrokken zijn bij het onthaal en de integratie van nieuwkomers, die organisaties ondersteunen in het inclusief en divers maken van hun werking, die expertise hebben rond het proces van matchmaking tussen vraag (nieuwkomers) en aanbod (buddy's, bedrijven, scholen, welzijnsinstellingen, culturele organisaties, vrijetijdsinitiatieven,..) of die de regierol opnemen in het ontsluiten van aanbod.

Voor meer informatie over het verdere proces verwijzen we naar de oproep: klik [hier](#)

Vanaf januari 2023 worden regionale infosessies voor lokale besturen en samenwerkingsverbanden tussen lokale besturen die interesse hebben om het netwerklederschap op te nemen. Waar nodig zal ook worden gefaciliteerd bij gesprekken tussen lokale besturen om te komen tot een lokaal bestuur of een samenwerkingsverband van lokale besturen dat gemandateerd is om een projectvoorstel in te dienen.

- **Wie zal actie ondernemen om een netwerkcoach en regio coördinator aan te stellen?**

Enkel een lokaal bestuur of een samenwerkingsverband tussen lokale besturen kan een projectvoorstel indienen. Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, neemt VGC de rol van lokaal

bestuur op. Voor de steden Gent en Antwerpen, kunnen de stedelijke agentschappen IN-Gent en Atlas indienen. In de projectaanvraag moet de indiener aantonen dat hij het mandaat heeft om het netwerkleiderschap op te nemen.

4. Werken aan de aanbodzijde door de agentschappen integratie en inburgering

- *Het objectiveren van het aanbod op het aanbodplatform heeft een keerzijde: de ondersteuning én motivatie van de organisaties wordt zo uit het oog verloren.*

Beide zaken zijn nodig: het zichtbaar maken van het aanbod én werken aan de ondersteuning en motivering van de organisaties. Bij dat laatste kunnen de lokale besturen hun regierol opnemen en met de agentschappen bespreken welke ondersteuning mogelijk is.

- *Wie neemt de rol op zich om de organisaties bij te staan? Men mag niet vergeten dat het ook voor organisaties belangrijk is met voldoende steun te krijgen.*

De lokale besturen hebben de taak om het lokaal aanwezige aanbod te ontsluiten, en binnen hun lokale regierol te kijken wat er nodig is om tot een divers aanbod te komen. Daarbij kunnen vragen en noden van organisaties gecapteerd en in kaart gebracht worden. De lokale besturen kunnen het Agentschap Integratie en Inburgering (of andere instanties) aanspreken om te bespreken welke ondersteuning mogelijk is.

- *Wat bedoelen jullie met infofiche 'verzekering': zullen de nieuwkomers tijdens hun participatie- en netwerktraject door jullie verzekerd zijn?*

Alle info over wat het Agentschap Integratie en Inburgering verzekert i.k.v. het netwerk- en participatietraject is te lezen op: <https://www.integratie-inburgering.be/nl/wat-kunnen-we-voor-jou-doen/ondersteuning-voor-je-organisatie-of-lokaal-bestuur/participatie/participatietraject/verzekering-participatie-en-netwerktraject>.

- *Er wordt aangehaald dat we allemaal ons engagement moeten opnemen, ook burgers. Hoe zal dit concreet gedaan worden? Dit kan toch alleen maar vrijblijvend?*

Om de sociale integratie te bevorderen en te komen tot goed samenleven zal iedereen inderdaad inspanningen moeten doen: de inburgeraar die al dan niet verplicht een participatie- en netwerktraject doet, lokale besturen die lokaal zorgen voor een divers aanbod aan initiatieven, organisaties en verenigingen die zich open stellen voor nieuwkomers en burgers die een deel van hun vrije tijd besteden aan bv. buddy worden. We doen een warme oproep aan heel de samenleving om hieraan bij te dragen.